

Gustav Vasa föreningen

Verksamhetsberättelse 2019

Föreningen bildades vid av ett öppet möte den 4:e maj 2017 i Djäknehallen, Strängnäs.

Under året har vi roat oss med att arrangera ett flertal välbesökta och intressanta föreläsningar och utställningar. Vi har deltagit på Mälardagen med Vasakläder och frågetävling. Alla våra föreläsningar är öppna för alla. Vi startade en studiecirkel om Vasatiden i samarbete med studiefrämjandet.

Verksamheten vilar på tre delar:

1. Det historiska rummet

En tidsresa i Strängnäs och Sveriges historia under framförallt 1500- och 1600-talet genom tillskapande av en fysisk plats för ändamålet arbetar vi vidare med genom lobbyverksamhet och undersökande av olika finansieringsmöjligheter.

Syftet är att utveckla turismnäringen locka fler människor att ta del av Strängnäs fantastiska historia och de platser som vi fortfarande kan besöka och som hjälper oss att förstå dåtid och nutid. Att ge både invånare och besökare möjlighet att ta del av det Strängnäs kan erbjuda.

Den största uppmärksamheten har vi fått genom att **historieprofessor Dick Harrison skrivit en förstudie om Strängnäs historia**. Förstudien ska fungera som underlag till vad vi kan och hur vi kan, exponera Strängnäs historia på bästa sätt.

Förstudien har delgetts medlemmarna (via hemsidan) och våra samarbetspartners och andra viktiga personer i staden, kyrkan, näringslivet och kommunen.

Den viktigaste och mest framträdande uttalandet i förstudien är att Dick Harrison utnämner staden till *den svenska nationalstatens vagga*.

Två studenter från MDH har tagit fram förslag på hur ett museum kan gestaltas. Frida har arbetat med en interiör utformning och Patricia med en interaktiv karta som pekar på Strängnäs sevärdheter. De kan komma till användning i samband med att vi kan få del av en lämplig lokal.

2. Vasadagarna, redovisas nedan

Årligen återkommande seminarier för att öka och stimulera bildning och kunskap samt intresset för den historiska utvecklingen - ökad förståelse för Sverige och världen igår, idag och imorgon.

3. Nationaldagen 2023

Tydliggöra dagens betydelse för framväxten och enandet av Sverige, demokratins framväxt och mänskliga rättigheter - utveckla dagen till en upplevelse tillsammans med andra aktörer.

Vasadagar och Vasaveckor

5 mars Vasadag i Djäknehallen

Uppskattat föredrag av Gerard De Geer som tog oss med på en spännande resa i Europa tiden före 1523. Därefter genomfördes årsmötet för 2018. Tidigare ordförande Bertil Stensgård avtackades med minnesmedalj.

5 maj Vasadag i Djäknehallen

Inför valet till EU-parlamentet, berättade Therese Domisch, informationschef på EU kommissionens Stockholmskontor och Hanna Stenegren, politiskt sakkunnig för Centerpartiet i EU parlamentet om EU och EU:s arbete. Till vår stora glädje deltog många elever från Europaskolan som var medarrangör.

3 - 5 juni under Vasaveckorna lunchföredrag i Multeum

Tillsammans med föreningen Vasaspelen och Vasadagarna arrangerade vi tre lunchföreläsningar under första Vasaveckan.

Vad hade Dominikanerorden med domkyrkan att göra? Jan Folkegård, författare och fotograf Modet på 1500-talet, Karin Edlund, länshemslöjdskonsulent region Sörmland
Hur lät musiken på 1500-talet? Dag Lundin, tonsättare och musikhistoriker.

Vasaveckorna och nationaldagen 6 juni

Vårt bidrag till nationaldagsfirandet blev utställningen av Mälardalens högskolas illustrationer av platser och händelser under Vasatiden i Domkyrkan. Utställningen exponerades under Vasaveckorna.

24 augusti

Vi deltog tillsammans med Strängnäs Gille på Mälardagen i Strängnäs med frågetävling och tidstypisk klädedräkt.

Invgning av årets illustrationer från Mälardalens högskola, illustrationer från platser och händelser under Vasatiden.

17 september startade vi en studiecirkel om Vasatiden på Studieförbundet med 10 deltagare.

13 oktober Vasadag

Vi genomförde tillsammans med Kunskapsturism Kafjärden en föreläsning i Jäder kyrka där Gunnar Wetterberg berättade om Axel Oxenstiernas fantastiska liv en uppskattad tilldragelse i familjen Oxenstiernas "egna" kyrka.

Till detta evenemang erhöll vi ett generöst bidrag från Sparbanksstiftelsen Rekarne.

6 november Vasadag i Djäknehallen

Återkommande dag tillsammans med Europa skolan där elever i historia ges möjlighet att berätta om sina uppsatser för en bredare publik. Moderator var historieläraren Gunnar Elworth från Europaskolan.

Den här dagen berättade Birk Hooas om "Kampen om den svenska tronen mellan Hertig Karl och Sigismund", Simon Jyrkäs om "Dalarna under Vasatiden" och Malin Thunström om "Gustav Eriksson Vasa och propagandan".

Som tack delades boken om Axel Oxenstierna ut av Gunnar Wetterberg.

16 november Vasadag

I Multeum berättade Eva Mattsson om Katarina Jagellonica, polsk prinsessa gift med Gustav Vasas son kung Johan III. Katarina som sedermera blev mor till Sigismund. Arrangemanget

genomfördes tillsammans med Polska institutet i Stockholm som också bjöd på musik i form av en operasångerska och en pianist, mycket uppskattat.

Gåvor

Konstnären Nils Bertil Malmberg har tagit fram ett minnesmynt av Gustav Vasa som valdes till kung i Strängnäs 1523. Minnesmyntet är tillverkat av återvunnet tenn och har en bild på Gustav Vasa samt kommunens stadsvapen och Strängnäs stifts skyddshelgon Paulus och Petrus. Vi delar ut detta mynt till de olika föreläsarna.

Ekonomi

Föreningens ekonomi är god vilket gör att vi kan arrangera olika aktiviteter i viss utsträckning med egna medel om så krävs. Vi erhåller ett bidrag från kommunen för att arrangera 2 seminarier/föreläsningar under verksamhetsåret. Vid särskilda tillfällen har vi ansökt om medel från Sparbanksstiftelsen Rekarne. Om möjligt försöker vi använda lokala föreläsare men också kända historiker på nationell nivå eller andra sakkunniga i ett bredare perspektiv.

Samarbete

Vi samarbetar gärna med andra föreningar med kultur och historia på programmet. Vi använder oss av Studieförbundet för våra möten och studiecirklar. Ordförande i föreningen är sekreterare i Vasaspelens styrelse och vi har under året samarbetat med Strängnäs Gille och Kafjärdens kunskapssturism liksom Europaskolan och MDH (Mälardalens högskola).

Det finns många som bidragit till vår framgång och publicitet under året Sparbanksstiftelsen Rekarne, domprosten som upplåtit vår katedral för utställning, Multeum och kommunen, våra resurspersoner som bollplank och stöd för vår hemsida.

Antalet medlemmar var vid årsskiftet var 50 personer, något färre än 2018. Alla är välkomna att stödja föreningen och att aktivera sig i de aktiviteter som vi arrangerar.
www.gustavvasa.se

Styrelsen 2019

Monika Eriksson Bertilsson ordförande

Karl-Åke Borg sekreterare

Aestan Orstadius kassör (vald på 1 år)

Jürgen Lüdtke (vald på två år)

Ingegerd Lusensky

Gerard De Geer (vald på 2 år)

Samuel Hedlund har valt att avsäga sig uppdraget under året

Vi har genomfört 7 styrelsemöten och ett antal arbetsmöten i arbetsgrupper dels för det historiska rummet dels för program.

Revisorer

Olle Swedman

Lars Hullberg

Valberedning

Håkan Bertilsson

Vakans

Styrelsen har följande resurspersoner, Per-Olof Berg, Jan Brandt, Håkan Plith, Bertil Stensgård.

För styrelsen 2019

Monika Eriksson Bertilsson
Ordförande